Ч. 101 (11.354). Львів, середа 9. травня 1928. Реклама уплачена готівкою [illegible] Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова фаза китайської війни.

Львів, 8. травня 1928.

По найновішим вісткам з Китаю, японські військові сили в Чінанфу, що складалися з одної бригади, мусіли піддатися китайським відділам наслідком недостачі муніції. Китайці розброїли японців, яких було 2.500 душ. Комендант японської бригади поповнив із сорому самовбивство, виконавши на собі „гаракірі“. Японія вислала на освободження своїх військ у Чінанфу більші відділи, приїзду яких сподіються кожної години. З приводу тих подій, президент міністрів Танака заявив урядово, що японський уряд рішив зірвати взаємини з Нанкіном і відкликати звідти свого консуля.

Стільки кажуть останні вістки про китайські події. Що це? — спитає кожний. Чи нова війна на далекому сході, чи справді заноситься на війну Японії з Китаєм?

Положення в Китаю здавна неясне, загадочне. Там виступає стільки армій і стільки їх вождів-ватажків, що справді важко визнатися в тамошніх подіях. Ми нераз уже писали про головні військові групи і їх вождів у Китаю і сьогодні ще раз усе те повторимо. А саме: Не зважаючи на безліч військових груп, що поборюються взаїмно з найбільшою заїлістю, зайшла там в останніх місяцях зміна остільки, що полуднева група, яка стоїть під проводом Чанг-Кай-Шека, розбивши численні поменші відділи, вибилася на одно з перших місць. Ця група, яку називають загально націоналістичною, посувається чимраз дальше на північ, де вона розбила цілковито армію ген. Чанг-Цо-Ліна і заняла велику частину провінції Шантунґ, найурожайнішої в державі, справжнього шпихліра Китаю.

Так представлялася ситуація в Китаю до останніх днів. А тепер вона скомплікована випадками, змальованими на вступі нинішньої статті, випадками, далекосяглість яких годі нині передбачити. Японська інтервенція у виді одної бригади, що прибула до Чінанфу і була роззброєна після завзятої стрілянини, нам покищо не цілком зрозуміла. Знаємо тільки, що японські відділи роззброїв т.з. християнський генерал Фенґ, що тепер бореться по стороні Чанг-Кай-Шека проти північних військ. Оба ці генерали наступають проти столиці Китаю — Пекіна.

Які наслідки може мати роззброєння японської бригади китайцями? Наслідки можуть бути ріжні — до війни Японії з Китаєм включно. Японія слідить уважно все те, що переживає Китай, а спровокована ним — тим завзятіше дбатиме про поширення своїх впливів у Манджурії, де вона вже й так станула сильною ногою. Треба знати, що ця велика країна з 25-міліоновим населенням стоїть здавна в орбіті інтересів Японії, яка поклала там свою руку не тільки на залізниці, але й збуває там вироби свого промислу і веде на широку скалю торговлю. Отже Японія в китайських подіях безперечно дуже заінтересована і вона сама помагає роздувати там огонь братовбивчої війни.

Як не як, а на успокоєння в Китаю, де кипить уже від ряду літ, не заноситься. Що більше — там може прийти тепер до великого конфлікту, а навіть до війни з Японією. Для Европи евентуальна війна між двома найбільшими державами жовтої раси, в Азії означала би, що небезпека жовтої раси, про яку стільки писалося й говорилося до і після світової війни, заломиласяб на довший час, коли не на завсіди. Бо де два б'ються, там третій користає. Де два взаїмно себе ослаблюють, там зростає в силу третій.

„Українізація“ в практиці.

Лиха доля „українізації“ серед робітництва. — Несеріозність „українізації“ та серіозність русифікації в червоній армії на Україні.

Комуністичні харківські верхи пересаладовані тепер теоретичними дискусіями, міркуваннями і теоретичними писаннями на тему „шумськізму“, „хвильовизму“ і „зради“ КПЗУ. В кожній ділянці названої діяльности доказують вони, що найбільшими ворогами українського трудового народу є саме „шумськісти“ та інші „хвильовисти“ тому, що збурюють тихе плесо теперішньої радянської політичної „рівноваги“ на Україні „націоналістичними“ кличами, які межують зі „зрадою“ пролетарських інтересів і зі спроневіренням ідеям чистої програми ленінізму в національному питанні. Теперішні сильні у дуже конкретні (чисто фізичні!) аргументи провідники КП(б)У з жидом Кагановичем на чолі твердять не тільки те, що вони єдині вірно інтерпретують у теорії та реалізують у практиці ленінську концепцію розвязки національної проблеми в приноровленні її до України, але й єдині ведуть інтензивну працю над розбудовою української (очев. пролетарської!) культури та над проводженням українізації. Так у теорії!

Щож виявляє практика? Спробуємо відповісти на це на основі комуніст. джерел. Ось у харківському „Комуністі“ находимо статтю Рутера про українізацію пятьох великих промисл. осередків. На них працює 4500 робітн. а між ними є 850 членів і кандидатів компартії. Укр. робітників є всього 2000, в тім партійних 330. Теперішні правителі України хваляться все, що вони, мовляв, українізують пролетаріят, який є „авангардою“ революції і підставою їх політичної екзистенції. Про ту українізацію в пятьох виробничих осередках пише Рутер дослівно, що досі „в галузі українізації й розяснення нашої нацполітики, коли нічого не зроблено, то в найкращому випадку зроблено надзвичайно мало“.

Це так в осередках метальообробного промислу „Серп і Молот“ і у відливарні та в осередках поліграфічного промислу „Червоний Друк“, „Пролєтарій“ і ім. Фрунзе. Рутер характеризує далі положення ось як:

> „Лінії й директиви партії в галузі національної політики та українізації не усвідомлено на колективної роботи, що її треба енергійно здійснювати. Партійці, провідні верхівки виявили у цих серіозних актуальних питаннях неприпустиму безділльність і байдужість, що обєктивно сприяло протилежним тенденціям. З такого стану політика партії в національному питанні відбувалася лише на словах; ліпше на місцях часто ідуть проти цієї політики і викликають недовіря, а також ріжні перекручення. Відсутність і недостаток інформації про нашу нацполітику кінець-кінцем ідуть на руку елементам, що бажають політичної „клубніки“ (політичної аморальности) й породжують такі явища як пасивний опір українізації.

Отже й самі харківські комінтернські ортодокси відкрили вже пасивний опір українізації у самому „авангарді“ пролетарської революції серед робітництва. Колиж справа представляється так у таких великих виробничих осередках, то щож казати про інші, менше важні та підрядніші? Але перейдімо до конкретних фактів у названих осередках, які подає тойже Рутер.

> „За матеріялами обсліду — пише він — в галузі українізації ми маємо мінус. Майже скрізь українська мова не здобула собі права громадянства. На заводі „Серп і Молот“, образно висловлюючись українська мова становить 5 проц. На механічно-чавунно-ливарному про неї забуто на всі 100 проц. Там взагалі говорять, що українські робітники (60 проц.) навіть між собою не говорять по українському. Але були й інші приклади. Були сміливі, що виступали своєю рідною українською мовою. І щож? З них глузували. Чіплялися до кожного слова і кожної помилки й утворили настрій, що це мужицька мова. Скрізь і повсюди по партійних, професійних і комсомольських осередках діловодство провадиться російською мовою. Виняток становить комсольський осередок „Червоний Друк“. По червоних кутках підчас раніших і обідніх перерв на загальних партійних і позапартійних зборах скрізь російська мова на 100 проц. Всі стінгазети видаються руською мовою і лише зрідка, як біла ворона, проскочить кореспонденція українською мовою. А бюра осередків, фракції ФЗК, комсомольські бюра, очевидно, вважають це за нормальне. Коли один доповідач на загальних зборах зробив доповідь українською мовою, комсомольці не виступали, вони заявили, що не розуміють цієї мови. А коли один голова завкому вирішив українізувати засідання ФЗК, то інші члени попросили його перейти на руську мову, бачите, вони теж не розуміють української мови. І не дивно, що після таких явищ, комсомольці, з роду українці, заявляють, що їх рідна мова руська, а українці робітники, що ще одною ногою стоять на селі, починають соромитися своєї „мужицької“ мови“.

Чи треба більше? Хіба з того не видно до чого воно йде? Для комуністичних „аристократів“ українська мова стала **„мужицькою“**. Чуєте? **Мужицькою!** Про бойкот української книжки в тих і їм подібних робітничих осередках уже й казати не доводиться. Та всеж „для ілюстрації наведемо за Рутером, що в бібліотеці „Червоного Друку“ на 1625 примірників книжок є всього 100 українських, а перед обслідуванням на два тижні було їх лише 10. В бібліотеці механічного заводу на 439 всіх книжок — українських є тільки 35, і т. д. Доходить до того, що й українську комуністичну пресу там бойкотують. Словом „розквіт“ українізації серед робітництва і тому нема потреби дивуватися, коли український робітник встидається української мови. Ленінівську розвязку нацпитання діячами з КП(б)У бачимо як на долоні!

Але перейдімо до українізації в червоній армії. Там картина ще сумніша. Дані беремо теж з харківського „Комуніста“ і до того з дописів червоноармійських кореспондентів. Кореспондент Причко з 9-го кінного дивізіону пише:

> „Є партійці, що знають українську мову. Але іноді такий товариш, коли йому пропонують говорити на зборах по українськи, відповідає: **„я збіраюсь говорити серіозно, а тому говоритиму російською мовою“**. Кореспондент Мухін з 285 полку пише: „У нашій полковій бібліотеці є 12 тисяч книжок. В тім українських 2 і пів тисячі. Але щодо читання тих, то похвалитись тут нічим. За останній місяць українських книжок прочитано лише 210. Сюди входить не тільки література, але й підручники до навчання. За тойже час російських книжок перечитано 5000. Який з цього висновок? Чи не хотять читати української літератури? Нічого подібного! Причина тут криється в ставленні завідуючого бібліотекою та командірів до справи українізації. Завід. бібліотекою й пальцем неворухне, щоби подбати про українізацію, а українську книжку він рекомендує приблизно так: **„українською мовою лише шпиці ламати в гарматах, тому читайте російські книжки“**. — Кореспондент Юрешко пише про українізацію: „справа в тому, що з червоноармейцями розмовляють виключно по російськи і вчать їх теж виключно по російськи“. Інший кореспондент подає: „Ось маєте у нас був такий випадок: спитав якось червоноармієць командіра: чи скоро десятиліття курішь? А той відповів: „гаваріте па русскі, я не панімаю па украінскі. Што ето за курішь?“ Або ще: звертається козак до молодшого командіра: „тов. командіре, скажіть мені“, а той грізно: „гаваріте как нужно“. І козак намагається говорити „как нужно“, тобто російською мовою. Було це в 3-тому кінному полку.

Все наведене зацитували ми з органу ЦККП(б)У „Комуніст“. Виходить з того, що в військових частинах, де, як подає тойже „Комуніст“, є 70—80 відсотків українців, **серіозно** ведеться тільки русифікація. Українізацію трактують там як баласт, як декорацію, бо навіть на курси для українізації, влаштовання яких звязане з видатками й оплатою учителів, цілковито не ходять. Про це теж пише в „Комуністі“ один з кореспондентів. Словом у червоній армії роблять усе, щоби українського молодця відучити від української мови, щоби йому її збридити, бож хто хоче говорити „серіозно“ мусить говорити по російськи. Іншими словами червона армія є на Україні таким самим засобом русифікації як була ним колись царська армія. Ось такими то шляхами водять теперішні диктатори з КП(б)У так звану українізацію України.

ЗАПРОШЕННЯ ВАЛЬДЕМАРАСА ДО ЛЬОНДОНУ.

(ш) Англійський посол в Ковні Аддісон [illegible] англійського уряду Вальдемараса на урядові [illegible] до Льондону. Литовський прем'єр [illegible] до Льондону 20 травня.

В павутинній сітці.

Вплив війни і поміщення понять. — Сальце на українську школу. — Арешти в Яворові й нищення української молоді. — Розвязання вищих клас станиславівської гімназії.

Війна зі своїми наслідками в багатьох ділянках спричинила глибокі потрясення й перевороти, а політика у вульгарному значінні, себто дешевенько політиканство зі всіми відтінками злоби, розвалу і шкідництва втиснулося в кожну ділянку життя. Війна зі своїми наслідками спричинила різкий переворот у сфері моральній, війна в значній мірі викривила в широких колах суть і розуміння ідеї й ідейности, перемішуючи посвяту і саможертву зі спекуляцією і шкурництвом, а часто навіть з провокацією.

Особливо буйно розцвітається те ідейне замішання й політиканська розперезаність там, де під вагою гнітучого примусу наступає термосливо-сустлива реакція. Розуміється, ця непродумана, нервово відрухова, безпляновa, на коротку мету обрахована реакція звичайно є водою на млин тих, що чигають на якусь установу чи якусь групу людей. Тоді наступає приборкування, розбивання, розпорошування, нищення. Вся енергія того гуртка, а часто й громадянства, себто всіх його активних елементів є виробути той гурток з наставленого сельця, або відвернути небезпеку від даної установи.

Приводити факти з недавного минулого не є нашим завданням. Але зазначимо лише, що від кількох літ у павутинній сітці находиться українська школа. Події в гімназіях у Коломиї, в Перемишлі, в Долині, а в останніх часах у Львові є цього найкращим доказом. Коломийську гімназію перетереблено на половину, перем. значно вмалено й обмежено, а долинська перестала існувати. Позичастість на ідейному підкладі дала зброю в руки тих, що засідалися на українську школу. В останніх часах той процес „павутинної сітки" був припинився, щоби по якомусь часі проявитися в новій формі. Історія з іменинами марш. Пілсудського, а опісля напад на помешкання дир. Сабата і пресово-поліційний заклик на трівогу — все те творило одну цілість в павутинній сітці, в якій находиться українська школа.

Не минуло й кількох тижнів від того часу, як у „Слов-і Польск-ому", вельми прислужному органі здезорієнтованих всепольських ендеків, читали ми чітку про „нове гніздо саботажистуф руских", тим разом у Яворові.

По звісткам „Слов-а Польск-ого", очевидно заложиченим від яворівської поліції, 1. травня в Яворові на мурах міста появилися „протидержавні афіші", а одночасно бурмістрові підпалено стирту сіна. Поліція виелідила спричинників цих актів в особах 4-ох учнів української гімназії, яких арештувала й відставила до суду. Мовляв, два з них підпалили стирту сіна, щоби відвернути увагу поліції і розліпити по місті „протидержавні відозви".

Негайно звернулися ми до Яворова і довідалися ось що:

В дні 1. травня справді появилися на мурах міста „протидержавні відозви", але були це звичайні комуністичні летючки й відозви. У бурмістра згоріла теж тоді стирта сіна. **Mutatis mutandis** одні й другі інформації покриваються до цеї точки. Щож торкається дальших інформацій, то фактом є тільки те, що **поліція арештувала чотирьох учнів VII. класи яворівської гімназії**, а саме Савку Балицького, Грабовського й Олексина під замітом розліплювання відозв і підпалу стирти сіна. На тему цього підпалу курсують різні поголоски. Одні говорять, що це діло комуністів, другі, що то звичайна провокація, а треті, що то вчинок таки бурмістрівської служби. Та все це лише чутки і поголоски. Арештовані переслухані на поліції, а опісля в суді, відпекалися від імпутованих їм вчинків, а тільки один з арештованих признався, що він розліплював відозви, які застав у себе в хаті з погрозливим листом. Щож до підпалу, то **всі арештовані виказали своє алібі**, себто повну непричасність у суггерованому їм акті. Ясно, що після цього лишається тільки одно: випустити арештованих і шукати дійсних спричинників підпалу, бо розліплювання відозв є в грунті річи дурницею, а на всякий випадок невеликим „злочином". Тимчасом молодих хлопців тримається в тюрмі, замість у школі, та ще й заходить можливість, що їх відставлять до слідчої вязниці при окружному суді в Перемишлі.

Це один факт. А другий такий: В Станиславові дирекція розвязала самочинно всі чотири вищі класи української гімназії і про свій вчинок повідомила шкільну кураторію. Причиною такого драконського зарядження правителів гімназії і то під кінець шкільного року є та обставина, що значна частина учнів вищої гімназії не взяла участи у святкуванні 3. мая. Наслідок цеї поведінки учнів був той, що на другий день, коли вони явилися в школі, їх розпущено до дому. Справа опинилася вкінці в кураторії, яка остаточно має рішити справу. Ось так прийшла черга і на станиславівську гімназію. „Ревність" її правителів спричинила нові клопоти для учнів і їх батьків та підтяла знову одну шкільну установу.

Неучасть у святі 3. мая ще не є таким страшним „злочином", щоби аж розганяти всі вищі класи станиславівської гімназії. Бо треба мати на увазі, що свято 3. мая, хоч і перетворилося формально у „державне свято", то воно всетаки є **польським національним святом.** Спеціяльно таку марку й такий характер мало воно в Галичині (бо тільки тут його обходжено!) перед війною і таку марку зберігло воно й до нинішнього дня на нашому грунті. Бо й справді, яке відношення до чисто паперової конституції 3. мая мають українці, які навіть можуть у повні користати з нинішньої, живої польської конституції!

Та якнебудь маються справи, не можна з пасивної поведінки учнів витягати аж таких далекойдучих консеквенцій. Ту справу мусить взяти в свої руки українська парл. репрезентація.

Ці два факти: арешти в Яворові і розвязання вищих клас української гімназії в Станиславові наглядно доказують, що українська школа находиться в павутинній сітці. Вона окружена зі всіх боків темними духами, які чигають тільки на те, щоби її підірвати, перетеребити, знищити. Найгірше, коли до цього прикладають свою руку ще й ті, що причисляють себе до українського народу.

Розяснена тайна „вулканічного" пилу.

В останньому числі часопис. „Słowo Polskie" (ч. 124 з дня 7 мая 1928) поданий вислід хемічного розсліду відомого загадкового пилу, що впав 27-го квітня на широких просторах галицької України та сумежних околицях та стрівожив широкі кола населення. Розслід зроблений хеміком д-ром М. Веcтвалевічем і представляється ось так:

SiO_2	57·28 %
Al_2O_3	14·68 „
H_2O	11·13 „
Fe_2O_3	7·72 „
Na_2O, K_2O	5·82 „
CaO	2·56 „
MgO	0·59 „
SiO_2	0·30 „
CO_2	0·19 „
P_2O_5	0·09 „
Cl	0·07 „
TiO_2	сліди.

Переклад цих таємних знаків на загально-зрозумілу мову одержали ми від проф. І. Раковського, який дав нам щодо таємного пилу (теми стільки неоолаліих здогадів звичайних смертників і місцевих учених!) ось яке пояснення:

Як бачимо із цієї аналізи згаданий пил складається майже в половині із кремінки, себто піску (SiO_2) а відтак із значних кількостей звичайної глини (Al_2O_3), води (H_2O), лусочок залізної руди т. зв. гематиту, малих кількостей окисів деяких первнів, як потас (K) сод (Na) вап (Ca) маґн (Mg), крем (Si) фосфор (P) і тиктан (Ti), а вкінці хльор (Cl). Всі ті складники вказують на те, що маємо тут до діла із звичайним порохом дуже зближеним до того, який в погідні дні гуляє по вулицях нашого Львова, засипуючи очи бідним мешканцям.

Двокис вугля (CO_2) вказує на те, що в пилі є також частинки рослинного походження, а коли не подано між складниками конечного, в такому разі, азоту, то виною тут недокладність розсліду. Але д-р Вествалевіч виразно каже що в пилі були „органічні занечищення". Лусочки гематиту вказують нам на те, що згаданий порох походить із околиць, де є подостатком цієї цінної руди заліза — по напрямі пилу судячи, це може бути тільки південна Україна. І справді: з часописів Великої України довідуємося, що саме в днях 25-го і 26-го квітня шалів там страшний буровій, який порозбивав кораблі і човна на Дніпрі, понищив хати, та пірвав із собою велитенські кількости українського пилу. Такі буровії бувають там звичайно при кінці квітня та з правила вони уносять цей пил напівніч, так, що він, як відомо, доходить до Ленінграду і Фінляндії. Цим разом буровій завернув у сторону нещасної нашої Галичини і наробив стільки страху і клопоту. Значить, загадочний пил не є ані вульканічним пилом, який не має стільки глини, кремінки та окису заліза, не є він також „космічним", себто не прийшов із всесвітних, міжзоряних просторів, бо не має чистого заліза, а є звичайним земним порохом. В цьому упевнюють нас і звістки які дістаємо з Вел. України. Ось так нпр. один наш земляк в листі до одного із членів Н. Т-ва Шевченка — в наукових справах —

І. СВЕНЦІЦЬКИЙ

Розквіт культурно-національного життя Східної Білоруси.

(Продовження).

Соціялізм двох перших інтернаціоналів був в дійсности дуже нещирим з т.з. недержавними націями. Признаючи рівність усіх у спільному змаганню до волі, соціял-демократи видвигали кожний раз принцип інтернаціоналізму тоді, коли мова йшла про підчинення слабшої групи сильнішій. Томуто на території Росії всі соціялісти мали бути за однiсть-тотожність українців і білорусів з великорусами і в цему сходилися соціялісти з обрусителями; на території Галичини українці і жиди мали підчинитися полякам, як представникам державницьких ідей історичної Польщі, в чому польські соціялісти зіткнулися з ендеками; на території Чехословаччини словаки, руснаки і чехи становили одну чеську групу, в якій стиралися течії національно свідомих словаків з чеською, а на всіх них натискали німецькі соціялісти Австрії в обороні німецького стану посідання. Каринтія і Стирія були тереном постійної ворожнечі між словенською і німецькою соціялістичними групами, а Горіца, Градіска, Тріест, Поля, Фюме між соціялістами італійцями, словенцями і німцями. Навіть велика світова війна не примирила ворогуючих груп внутрі II-го Інтернаціоналу. Про це найкраще розкаже колись історія т. зв. соціял-патріотизму 1914—1928+ Х. рр.

На основі усіх сумних подій унутрі інтернаціоналу ми можемо тільки ствердити, що прихильники I і II інтернаціоналу розуміли принцип боротьби за істнування дослівно: „сильнійший може слабшого проковтнути, коли це йому вдасться". Соціялдемократія боронила слабших перед сильнійшими тільки тоді, коли цей сильнійший був її національним противником. Але гніт з боку свого національного уряду для інших націй находив і находить у соціяпатріотів все якісь причини для виправдання і оборони цего уряду. Нехай тільки вкажемо на ролю П. П. С. супроти українців за уряду Морачевського, а там Вітоса і Грабського, та в дану хвилину.

Тому згідно з принціпами соціялдемократичних ґруп 2-го інтернаціоналу — російської і польської — білорусини мали розтанути в десятикратно численнішому великоруському морі, куди головію перли їх російські соціялістичні гурти, або здатися на ласку в двоє численіших поляків. І так, культурно-національне життя Білоруси, що виявляло свою творчу силу стільки віків, мало завмерти по теорії обєднаних в II-ому Інтернаціоналі російських і польських соціялдемократів.

А що в революції проти централістичних, обрусительних і економічних змагань царату, Білорусь брала участь більше 250 літ, то тим самим завдяки цій участи Білоруси у визвольних змаганнях усіх поневолених царатом народів, польський нарід міг остаточно воскреснути до свого незалежного державного життя. Мало того: навіть у січневому повстанні 1863 р. білоруський народ приніс свою жертву за свободу Польщі молодечим життям Кастуся Каліноуського. — Але все це не мало ніякого значіння в очах польської соціялдемократії II-го Інтернаціоналу.

Подібно, російські соціялдемократи і соціяреволюціонери говорили тільки про „націоналістичний шовінізм" і „сліпий фанатизм" жменьки білоруських діячів, що добивалися всього-на-всього тільки повних прав для культурно-національного життя Білоруси. Правда, те саме було і з Великою Україною. Тому очевидно, коли жовтнева революція остаточно дала напрямок усьому революційному рухови і згодом закріпила соціяльно-економічні здобутки великої російської революції, її провідники мусіли приступити і до практичного вирішення національного питання.

Отже виходячи з ідеольогії і потреб всесвітної революції, творець III. Інтернаціоналу — Ленін підійшов теоретично до націй, як до комірок цієї майбутньої революції. Він зрозумів, що творчий комунізм мусить бути джерелом відродження, розвитку і розцвіту нації, щоби через повноту національного життя створити сприятливу основу для активної політики комунізму.

А для національного життя було це найбільше бажаним здійсненням прадавніх мрій. Для вчених і письменників було це джерелом праці і заробітку, а для широких кол молоді найвищим щаблем їх освіти, розвитку і підготовки до праці життя. Коли, даючи щось справді — Комінтерн думав собі одно, то життя брало собі з даного і творило по своїм потребам, по свойому розумінні.

Ось спомин в пятиліття білоруського університету бувшого міністра освіти Ігнатоуского і першого ректора білоруського державного університету Пічети: „Завтра має бути акт отворення, а тут немає ще обстанови в актовій салі. Стягають її без поспіху і невпопад. Вранці перед актом доставляється найважніше — стільці і столи. А тут немає з ким поносити і розставити їх. Ми оба з ректором принялись жваво за роботу... і до хвилі акту все було на місці..." Студентство в лаптях і свитках рішноже потрудилося для свого університету, бож будова власного дому ощасливляла всіх майбутніх мешканців його...

(Продовження буде.)

пише „В ґазетах ми вичитали, що 27. IV. над Львовом носився „вульканічний порох" (по даних місцевих авторітетів). А в той самий час над Камяницем носився український чорнозем — порох, зрушений гураґаном в полудневій Україні... Дивна метаморфоза — спокійний український чорнозем, перейшовши Збруч, прибрав вульканічний характер...

Український Акад. Хор у Празі.

Голоси чеської преси.

Чеська преса писала багато про участь Українського Академічного Хору (обєднаного празького і подебрадського) на концерті славянських гостей, який відбувся дня 9-го квітня п. р. у великій салі Промислової Палати. Деякі голоси тої преси наводимо.

„Венков" ч. 89. з 13. квітня ц. р. пише: „Український Акад. Хор відзначається прекрасним голосовим матеріялом, точною вокальною дисципліною, повністю звуку та до подиву захоплюючими пяніссімами. Хор вибрав собі за диріґента, подібно як Нінбурський „Гляголь", жінку в особі п-і проф. Россиневич-Щуровської, яка в нічім не уступає своїй знаменитій товаришці п-і Прецлікове. Під її енерґічною орудою відспівав хор між іншим цікавий твір Верикіського „1919 рік", який своєю оригінальністю зробив незвичайно гарне враження".

„Народ" ч. 86. з 12-го квітня ц. р.: „На подіюмі виступали співаки югославянські, польські, лужицькі, російські та українські, що дали доказ своєї зрілости як музичними творами, так і піснями, черпаними зі свойого народнього скарбу. Український Акад. Хор тішився найбільшим успіхом та був під мистецьким оглядом найліпшим. Твори, виконані українським хором під диріґуванням п. проф. Россиневич-Щуровської, дали доказ зрілости як співаків, так і диріґентки".

„Ческе Сльово" ч. 87 з 11. квітня ц. р.: „Диріґентом Українського Акад. Хору є п-і проф. Россиневич-Щуровська, яка вибудувала дуже чисельний мішаний хор та звела його, не зважаючи на невідрадні еміґрантські відносини, на височину, нагадуючи часто славну і незабутню капелю Кошиця. Прекрасно звучали тут передовсім старі співи та народні пісні, в яких Україна займає перше місце між славянами".

„Народні Політіка" ч. 104 з 14. квітня: „Український Акад. Хор, ведений енерґічною і певною рукою п-і проф. Россиневич-Щуровської, розпоряджає прекрасним голосовим матеріялом, який вона знаменито опановує; він достойно закінчив концерт славянських гостей, який ми бажаліб небавком знову почути".

З голосів польської преси.

„Курєр Позпаньскі" з 16. квітня 1928: „Хор українців (мішаний) під орудою п-і Россиневич-Щуровської відзначався найвищим артистичним вишколенням, захоплюючи красотою звуку та незрівняною дисципліною".

„Пшеґльонд Поранни" з 15. квітня 1928: „Справжніми співочими змаганнями був щойно пятий концерт, який відбувся того ж дня вечером. Тоді прийшли до голосу всі славянські народи, з яких на мою думку перше місце заняв без сумніву Український Академічний Хор під диріґуванням п-і Рос.-Щуровської з Праги. Опісля йшла Польща, а відтак в досить далекім відступі інші народи. — Д-р Л. Сужиньскі".

Голос „Ілюстр. Курєра Цодзенного" був у „Ділі" вже наведений. І. К.

З парляментарної арени.

(Власні телефонограми з дня 7. травня.)

ЗАСІДАННЯ СЕНАТУ.

(ік) Нині відбулося коротке пленарне засідання сенату. Після заприсяження 2-х нових сенаторів, прийшов на чергу дня вибір чотирьох членів Держ. Трибуналу. Справу цю відложено до найближчого засідання сенату, тому, що поміж клюбами не прийшло ще до порозуміння. Зате доповнено денний порядок внеском реґулямінової комісії про припинення судово-карного поступовання проти сен. Роґулі (біл.) до часу виґаснення його мандату. Цю справу реферував представник реґуляміновоі комісії, на якій відносний внесок перейшов одноголосно. Представник цеї комісії сен. Ахматович (1-ка) представив, що ця справа датується вже від травня 1924 р., коли тодішній пос. Роґуля виголосив антидержавну промову, а суд присудив його на два роки тяжкої вязниці. Тоді Роґулю арештовано. Опісля признано йому можність звільнення з арешту за кавцією 10 тис. зол., яких він не склав (бо не мав). Спочатку, казав референт, справа представлялася досить ґрізно, але після ближчого розгляду в комісії показалося, що сен. Роґуля за чотири останні роки змінив, мовляв, свою поведінку, а навіть виявилося, що большовицький уряд переслідує його, як свого ворога. Тому комісія приходить із внеском припинити проти сен. Роґулі карно-судове поступовання до часу тривання мандату. Цей внесок принято одноголосно. Опісля відбулося голосування над вибором двох членів і одного заступника членів комісії контролі держ. довгів. Найбільше голосів дістав сен. Богушевський (1-ка), потім сен. Янушевський (Визв.). Заступником вибраний сен. Еверт (1-ка). Після відчитання деяких внесків та інтерпеляцій маршалок заявив, що найближче засідання відбудеться імовірно за місяць, про що сенатори будуть повідомлені.

БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ.

Голосування над бюджетом мін-ства праці. — Голосування над бюджетом мін-ства справедливости. — Бюджет мін-ства освіти.

(ік) Після триденної перерви бюджетова соймова комісія радила сьогодня далі. Спершу переголосовано бюджет мін-ства праці та сусп. опіки. З важніших змін слід зазначити призначення 180 тис. зол. на суди праці та 50 тис. зол. на науковий інститут праці. Далі признано 100 тис. зол. на лікарські огляди жінок і молодих робітників. На опіку над еміґрацією призначено на 500 тис. зол. більше, себ-то підвищено кредит на цю ціль до 2 міл. зол. Принято теж внесок, щоби на інвалідів праці на селі призначити 500 тис. зол.

Після додаткового пояснення віцем. Цара переголосовано бюджет мін-ства справедливости. 500 тис. зол. призначено на організацію селянських гіпотек при повітових судах. Скреслено у відділі тюремництва 10.800 зол., а на цю суму побільшено винагородження у відділі виміру справедливости. Зменшено видатки на службові подорожі та перенесення на 300 тис. зол. Вкінці принято демонстративний внесок соціялістів на скерклення 10 зол. з позиції видавництва на знак протесту проти неоголошення в Дн. Законів ухвали сойму, яка анулювала пресові декрети.

Після перерви приступлено до розгляду бюджету мін-ства освіти та віроісповідань. Мін. освіти Добруцький виголосив богатеодинний реферат повний статистичних дат. Цьогорічний бюджет мін-ства освіти творить 15.3 проц. цілого державного бюджету. Одначе міністр признає, що бюджетовий прелімінар не відповідає потребам шкільництва. З нових позицій слід зазначити 10 міл. на фізичне виховання молоді, під яким мін-ство освіти розуміє головно табори військового приготування. Сума видатків на народне шкільництво виносить 202.634.737 зол. себто 57 проц. видатків міністерства. В цій сумі позиція на вчительські платні виносить 194 міл. зол. Міністр уважає 7-кл. школу за найкращу розвязку справи народнього шкільництва. Тепер є в Польщі 2.600 семиклясових народних шкіл. Міністр твердить, що скарг на утраквістичні школи не було. Система освіти учителів учительськими семинаріями є недостаточна і треба творити педагогічні курси. Галичина („Мало польска") достарчає 40 проц. цілого континґенту вчителів у Польщі. Середніх шкіл у Польщі є 800, з того державних 268, середніх непольських і утраквістичних 109, у цьому 15 державних. Крім того 120 шкіл призначених виключно для жидів із польською мовою навчання. Т. зв. язиковий закон не позволяє творити нові держ. школи для нац. меншостей. Якщо 150 батьків виступить із домаганням викладової мови непольської, то має бути утворена утраквістична школа. Міністр покликується на таку благодать для меншостевих шкіл, як прим. субсідіювання білоруської гімназії в Новгородку. Після міністра довго промовляв референт пос. Штпнінський (1-ка). Зі статистики, яку він навів, виходить, що для жид. молоді є 122 приватні польські школи, 4 з польською і гебрайською мовою, 18 з гебрайською та 7 з жидівською мовою навчання. Українських шкіл є лише 15. Німецьких 29, польсько-німецьких 3, білоруських 3, білорусько-російських 1, литовських 9, французьких 2. В часі 1926-27 допущено до матури 90 проц. середньошкільників (з 8 кл. середньої школи). З того склали матуру 9.792 поляків, 507 українців, 24 білорусинів, 49 росіян, 200 німців, 1492 жидів. Хлопців було в цьому 7.833, дівчат 4.211. Щодо фахового шкільництва, то нині є в Польщі 1145 фахових шкіл. Фахове жіноче шкільництво розвивається настільки, що є замір створити для нього в мін-стві окремий департамент. Після промови референта предсідник комісії пос. Бирка заявив, що бачить на салі заступників членів комісії, які явилися спеціяльно на це засідання та що це явище в принціпі небажане. Записано ще 12 промовців. Засідання триває далі та мабуть скінчиться пізно в ночі.

УКОНСТИТУУВАННЯ СЕНАТСЬКИХ КОМІСІЙ.

(ік) Під проводом віцемаршалків Глівіца (1-ка) і Повєрза (ППС) уконституувалися

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Поет у змаганні з прозою.

У 15-ліття смерти Коцюбинського.

Треба би мати з місяць повного дозвілля, щоби придумати загальний заголовок на статтю про письменника, що не любив голосних слів, модних вивісок, популярности, ні якоїнебудь іншої баналыности. А на нарис про нього щонайменше стільки, скільки він потрібував для писання своїх новель: час на збірку матеріялу, на передумання його аж до повної картини з усіма подробицями, на устне передання її перед якоюсь близькою людиною і врешті: дуже-дуже пригожої хвилини, щоби у скупленні зловити її кінчиком пера.

Бо Коцюбинський був поетом із складною душею сучасного інтеліґента. А це значить стільки, що: рідким винятком у нашій літературі. Покладена тут статейна вивіска не має на меті кинути ще одно штудерне язсування поетової уяви чи іншого „секрету його творчости". Ця випадкова назва для одної із струн його психольоґії, що тремтіла між двома бігунами його людської природи, складеної — як учать нас підручники психольоґії для прозорішого зрозуміння переплутаних явищ — із тіла та душі.

Таке упрощування проблєм має велику прикмету при величезних індивідуальностях. Коли читаємо в нарисах, студіях і підручниках, що Коцюбинський був спершу реалістом, згодом імпресіоністом, на вершинах своєї творчости знову завернув до рідної побутовщини, далі: що в усіх його творах переважав естетизм, субєктивізм чи аристократизм духа, аж тоді всі ці ящикові схеми остобісіли нам настільки, що ми починаємо все з початку.

Наші критики уявляють собі, що реалізм це один із щаблів літературної драбини, по якій іде вперед світова література; коли після реалізму прийшов імпресіонізм, отже ясно, що Коцюбинський ідучи від одного щабля до другого, пнявся вверх у розвитку свого таланту. Ріжниця між цими двома щаблями мала би бути в тому, що раніше письменник звертав більше уваги на малюнок зовнішнього світа, а згодом, дозріваючи як мистець, звертався до внутрішніх переживань. Виходило би, що наші поети-дебютанти: плаваючи в сфері чистих зворушень, сліпі на весь зовнішній світ і великі, дозрілі творці, як Фльобер чи Толстой що дають наскрізь епічні картини, вільні від субєктивних тонів — переплутали свої ролі чи просто пишуть по непорозумінні...

Наша критика матиме ще довго клопіт із Коцюбинським, який нагадав їй деякі напрямки европейської літератури. Ці напрямки не мають багато глузду на нашому ґрунті, бо за ними не стоять літературні ґуртки, ґрупи, школи або могутні індивідуальности, що свідомо перетворювали би якісь погляди про завдання мистецтва у нові літературні форми. У першій добі своєї творчости Коцюбинський був під сильним впливом рідної літератури, у другій під впливом ріжних европейських письменників, незвязаних ніякими спільними рисами творчости. Боротьба за власні форми вислову починається у Коцюбинського одночасно зі свідомістю, що не личить продовжувати сентиментальну побутовщину Нечуя-Левицького і що треба шукати нових сюжетів. Коли-ж брати рідні сюжети, треба — він почуває це — відокремити із них все те, що робить їх тенденційно-реалістичним малюнком.

Осередок боротьби для Коцюбинського переноситься на вибір сюжету та його обрібку. Ця боротьба не має ніяких рис його виїмкової, чисто індивідуальної траґедії. Її мусить вести кожний письменник, що лякається намулу старих літературних рідчаків. Вона стає траґедією для Коцюбинського у звязку із загальним тодішнім станом нашої літератури: він живе як людина духово на вищім рівні, ніж світ рідної літератури. Коцюбинський відчуває висоту чужинної творчости і є вражливий на вироблену гнучкість чужих літературних мов. Він хотів би як письменник найти перехід до них. Сюжету придумати не можна: його треба найти, відкрити, доглянути. Коли він під рукою, у найближчім середовищі, тоді істнує небезпека, що разом із тим вирinуть усі шаблонові примари рідної літературщини. Коли він — далекий, тоді як достроїти та зібрати до нього мову, виплекану на описах неширокого, невибагливого рідного побуту?

Самотність чи мовчазність Коцюбинського, що зросли в його критиків до епітетів естетизму та духового аристократизму є природним наслідком факту, що він не має з ким поділитись працею у своїй письменській лябораторії. Те, над чим він мучиться все життя з найбільшим завзяттям і що є в нього основою всієї творчости: стиль, не істнує між його земляками навіть як зрозуміння звязку між уявою, світоглядом і формою твору. Все, що Коцюбинський напише — вилруковане негайно, без змін, поправок, порад чи навіть критичної виміни гадок із виданцями. Інтеліґентна людина, незасліплена дешевим просвітянством, захоплена чужинною творчістю, мусить набрати віри в свій талант, находить у собі щораз більші сумніви щодо вартости написаного. Коли минають роки, Коцюбинський сам бачить власні недостачі, віднові він ших і болісно відчуває нові вігти самокритицизму.

Коцюбинський — поет у змаганні з прозою. Поняття поета та прози розуміємо якнайширше. Поет це робітник пера, що для вислову своїх почувань і думок приймає цілу шириу складних і невідхильних законів гармонії. У прозі складні закони ... ви поезії: ритм і рима переходять у

в сенаті такі комісії: закордонна (голова кн. Зда. Любомірський, 1-ка, заст. Козіцький, ЗЛН), правнича комісія (голова Познер, ППС, заст. проф. Макаревич, ХД), регулямінова комісія (голова Янушевський, Вилв., заст. Ахматович, 1-ка), освітня комісія (голова сен. Мих. Галущинський, Український Клюб, заст. Копцінський, ППС, секретар Ердман, „Піст"), комісія суспільної господарки (голова Рогович, заст. сен. о. Татомир, Український Клюб), адміністраційна комісія та самоврядування (голова Роман, 1-ка, заст. Родле, 1-ка). Правнича комісія рішила вибрати на найближчім засіданні трьох сенаторів до комітету законодатної техніки.

ПРОТИ МІН. МЕДЗІНСЬКОГО.

(ік) Делеґація варшавського союза телефонічних абонентів відвідала всі соймові клюби і склала їм меморіял у справі системи обрахування телефонічних розмов т. зв. мірниками. В меморіялі виступила проти мін. Медзінського та його промови на бюджет. комісії. Один із клюбів заповів, що зголосить на бюдж. комісії внесок про демонстративне счеркнення 1 зол. із сум, призначених на купно акцій ПАСТ-и.

ВНЕСКИ Й ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СЕНАТСЬКОГО КЛЮБУ.

(ік) Сьогодні сенатори Українського Клюбу зголосили такі внески: 1) В справі стягання ґрунтових податків із селян у місяцях перед жнивами від березня до серпня кожного року; 2) в справі негайної допомоги голодуючому селянському населенню, що потерпіло від градобиття в пов. Зборів і такі інтерпеляції: 1) в справі реактивування школи в селі Мільно, пов. Зборів, 2) в справі неприняття на службу почтового урядовця Андрія Бати, 3) в справі припинення слідства проти Івана Ортинського, 4) в справі утраквізації народньої школи в селі Грусятичі (Бібрка) та неправного присуду в цій справі львівської Куреторії, 5) в справі невідповідної поведінки управителя школи в Бикові (Самбір) Францішка Марегка і 6) в справі відмови з боку Рольного Банку позички населенню в тих місцевостях, у яких знищені табулярні книги.

ФАХОВА СТАТИСТИКА ПОСЛІВ.

(ік) Гол. статистичний уряд оголошує статистику послів по званнях. В соймі є: хліборобів 86, поміщиків 27, промисловців і купців 21, ремісників 2, інженірів і техніків 15, духовників 11, правників 45, військових 9, дневникарів і літератів 43, університетських професорів 43, гімназ. і нар. учителів 21, держ. і прив. урядовців 64, лікарів 12, робітників 14, інших звань 30.

УНЕВАЖНЕННЯ МАНДАТІВ.

(ік) На 11. травня скликано реґулямінову комісію, яка є одночасно комісією посольської незайманости. На порядку нарад є внески за уневажнення мандату пос. Бітнера (ком.) (внесок його одноіменника з ХД) і внесок Визволення за уневажнення мандату трьох послів, м. ін. д-ра Зда. Стронського (1-ка, пов. Львів). Тому засідання реґулямінової комісії випаде мабуть цікаво.

НЕДУГА МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

(ік) У соймових колах розійшлася сьогодня вістка, що марш. Пілсудський не буде взагалі присутній на засіданні бюджетової комісії, яка в цьому тижні мусить уже приступити до розгляду бюджету мін-ства військових справ. Маршалка Пілсудського заступить імовірно віцемін. ген. Конажевський. Це рішення буцімто принято вже, з огляду на стан здоровля марш. Пілсудського, який не дозволяє йому покидати будинку інспекторату армії, в якому він замешкав після виїзду зі шпиталю.

Останні вісти.

(Власні телефонограми з дня 7. травня.)

ПЕРЕНЕСЕННЯ ЛЬВІВСЬКОГО ВОЄВОДИ.

(ік) Президент держави іменував дотеперішнього львівського воєводу Петра Дунін-Борковського воєводою в Познані, а познанського воєводу Бнінського звільнив із його становища.

ВІДГУКИ АТЕНТАТУ НА ЛІЗАРЕВА.

(ік) Сьогодня більшовицький посол Богомолов передав міністрові закорд. справ Залеському ноту в справі атентату на Лізарева. В ноті звернено увагу, що атентатчик Войцеховський був на лісті осіб, які на думку більшовицького уряду, повинні бути виселені з Польщі. Взагалі в ноті говориться про виселення політичної еміграції, яка, на думку більшовиків, погрожує безпеченству більшовицького представництва та взагалі ділає на шкоду більшовиків. Є відомість, що нота подана в російській мові. У звязку з атентатом переведено серед рос. еміграції масові труси й арештування. Відгуком цього атентату є теж конфіската нинішнього „Куpєра Червоного" за передову статтю п. „Годі, пане после совєцкі!", в якій автор обговорює домагання звуження прав політичного азилю.

УЧИТЕЛЬСЬКІ КУРСИ

(ік) Мін-ство освіти організує в цьому році яких 70 вакаційних курсів для учителів народніх шкіл. Ці курси призначені здебільш для кваліфікованих учителів. Подробиці подані в 4. ч. Урядового Дневника мін-ства освіти.

БІЛЬШОВИЦЬКІ ТРАНСАКЦІЇ.

(ік) Із Москви повідомляють, що більшовицький Внешторг продав в останніх днях великий транспорт конфекції закордонним фірмам. Ці товари були спершу кинені на український ринок задля виміни їх на збіже, однак закупно збіжа не повелося на Україні, тому московський центр. уряд узяв ці товари назад і продав закордонним фірмам.

ЗЕМЛЕТРУС У ТУРЕЧЧИНІ.

(ік) Повідомляють, що землетрус, який зайшов у Туреччину 4. п. м., знищив 800 домів, під якими згинуло 32 людей.

ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

(ік) Японсько-китайський конфлікт загострюється. З телеграм виходить, що обі сторони обвинувачують себе взаїмно у страшних жорстокостях підчас останніх боїв. Військовий комунікат японського штабу стверджує, що в боях за місто Ціянфу згинуло понад 300 японських громадян. Взаїмно передано ноти в дуже гострім тоні. Мін-ство маринарки Злуч. Держав оголосило комунікат, що на китайських водах є 61 американських воєнних кораблів із 11 тис. вояків. Комунікат передбачує можливість, що ці відділи будуть активно взяті для забезпеки життя і майна американських громадян.

ПОЛІЦІЯ ШУКАЄ ПОЛІЦ. АГЕНТА.

(ік) Кілька днів тому повідомляли ми про скандальну історію, яка лучилася на тутешньому процесі проти зломників, які старалися підкопатись під державні графічні заведення та що оборонці оголосили ревеляційні дані, що головним організатором, фінансуючим підкоп був агент варшавської політичної поліції Зда. Вишинський. Він був також свідком у процесі Білоруської Громади. Тепер у Білостоці йде процес проти 136 обвинувачених за приналежність до комуністичної партії Зах. Білоруси. Свідок Вишинський мав також свідчити у тому процесі, однак він на розправу не явився. Суд поручив шукати того свідка поліцією.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·89·00—8·89·50, канадійський долар 8·84·50—8·85·00, чеська корона 0·26·33—0·26·66, австрійський шілінг 1·25·50 - 1·26·00, румунська лея 0·05·50 — 0·05·66, французький франк 0·34·50—0·35·00, швайцарський франк 1·71·75—1·72·25, фунт штерлінгів 43·60·00—43·90·00, радянський червінець 32·60—33·00.

Золото: 20 корон 36·65·00—36·85·00, 20 франків 34·55·00—34·85·00, 20 німецьких марок 42·80·00—43·10·00, 10 російських рублів 46·90·00—47·25·00.

Срібло: Австрійська корона 0·69·00—0·70·00, 5 австрійських корон 3·55·00—3·60·00, австрійський фльорен 1·78·00—1·80·00, російський рубель 2·95·00—3·06·00, копійки за рубель 1·48·00—1·53·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 52·25—53·25, пшениця селянська 50·50—51·50, жито галицьке 40·25—41·25, ячмінь галицький броварняний 41·50—42·50, ячмінь на мливо 38·00—39·00, ячмінь пастівний 33·00—34·00, овес галицький 36·25—37·25, кукурудза румунська 39·00—39·50, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 50·00—60·00, фасоля колірова 43·00—46·50, фасоля красе 55·00—60·60, горох пів-Вікторія 55·00—60·00, горох пільний 40·00—50·00, бобик 34·50—35·00, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 28·25—32·75, сіно солодке пресоване пресоване 7·50—8·50, солома пресована 4·25—4·75, гречка 47·00—48·00, льон 68·00—71·00, дубінь синій 23·75—24·75, ріпак озимий 68·00—70·00, мука пшенична 40 прц. 87·00—88·00, мука пшенична 50 прц. 78·00—79·00, мука житна 65 прц. 61·00—62·00, грисік кукурудзяний 57·50—58·50, мука кукурудзяна 43·00—44·00, отруби житні 28·35—28·75, отруби пшеничні 28·75—29·25, крупи гречані 82·25—84·25, пшоно 78·50—85·50, крупи ячмінні 60·25—61·25, пенцак 38·50—39·50, просо красе 42·00—44·00, макухи льняні 47·00—48·00, конюшина красна 220·00—250·00, мак синій 90·00—110·00, мак сивий 75·00—90·00. Мішки ютові виробу Страдом Варта 1·70—1·80, мішки тживані добрі 1·50—1·60.

своїх взаємних у проблему стилю. Коцюбинський поет ще й тим, що ідеольоґічний підклад твору блідне в його уяві під напором емоціональних елементів; у сюжеті не полонює його ідея, а сюжет родиться в нього під впливом чисто-зорових, наскрізь малярських вражінь. Ліричне дно психольоґії Коцюбинського таке глибоке, що вся дисципліна його письменської праці не в силі опанувати гри його мінливих, ледве примітних плес. Те, що грає в цих плесах, а вачинене ним у рамці чарівного краєвиду чи барвистої історії це тепле привязання до життя, яке треба тратити.

Мистецтво Коцюбинського в тому, що він пробує передати свою вражливість, свої наскрізь субєктивні зворушення зовсім далеким йому малюнком. Люди, що не в силі оцінити твору, заки не зведуть його до якоїсь „провідної думки" перекладеної на „літературний напрямок", „тенденцію" чи „світогляд" не в силі зрозуміти, чому Коцюбинський вибирав на свої оповідання також теми, в яких не засовував виразної ідеї і з якими не звязував свого переживання.

А проте поет, як і маляр, може находити насолоду у передачі колірів, їх нюансів і тисячних взаємин. Коцюбинський кохав життя серцем людини, що вміє глядіти на предмети і живе радощами, що їх бачить і тому, що вони істнують. Недуга, що підірвала його організм змушувала наскрізь фізично привязаного до предметів, такими як вони є, родила разом з леткою уявою своєрідну втіху переживати хвилини розстання із ними. Люди, що погорджують життям, що не цінять його і думають про смерть із полекшою, не завсіди мають стільки меляхолійного усміху, що інші закохані в його соковитости, а свідомі скільки гіркости є в кожночаснім прощанні з життєвими радощами.

Біографи Коцюбинського можуть розпорпувати всі архіви і збирати рішні причинки до його життєпису; вони не вийдуть поза признання зроблені ним самим за життя, що весь його життєпис міститься у кількох сухих рядках. Його досить численні мандрівки у чужі країни були тільки звичайною потребою нервової людини відсвіжити палітру своєї уяви, присипану пилом хуторянства, канцелярщини та одноманітности. Якщо досі заховались із його бібліотеки книжки улюблених ним авторів, цікаво було би простежити, який із них в якій мірі зааважив на якім його творі. Ті, про яких вплив він сам каже*, могли би називатись і інакше. Коцюбинський завдячує їм лише поширення своєї вражливости, що не задовольнялась ні готовими літературними ідеями ні невибагливими літературними формами, які були у нас на похваті.

Чужинні впливи на Коцюбинського не були настільки сильні, щоби він сам перейнятий їхньою оригінальністю впливав захоплений новими овидами, на інших. У його світогляді та вражливости є щось несміливого, незнесованого, мов непевність людини, що хотіла би найти відповідь на питання: чи наш світ складається більше із реальних предметів чи більше із субєктивних вражінь. Коли шукати його посвоячень між північними письменниками, найбільше можна їх найти в Якобсена, справжнього поета в прозі. Кобилянська могла захоплюватися Якобсеном, а Коцюбинський його не знати. Те, що в Якобсені вабить тремтючою вражливістю уяви, живе як і в Коцюбинського в його мистецтві слова, зовсім недоступнім для Кобилянської.

Коли Коцюбинський належить нині до тих двох-трьох письменників в усієї нашої літератури, з яких одним том я вибрав би, якби мав дозвіл лише три взяти із собою до досмертної вязниці, то цю привабливість завдячує йому він тільки своєму змаганню за нова мистецьке знаряддя. На перехрестях літературних шляхів часто вибираємо за провідника не того, що самовпевнено каже про мету, до якої хоче нас вести, а того, що відвертається від старих дороговказів і воліє сам блукати мовчки в гущавині. Коцюбинський належав до таких напів заблуканих, що знали велику тайну творчої сповіди: чар недосказаного, в страху, щоби не досягти тої межі, де індивідуальне переживання здається із загальнодоступною громадською та літературною схемою.

Коцюбинський — друг Горкого, що хотів жити на рівні мистецтва доступного сучасним йому російським письменникам ставив у своїй праці домагання, яких, здається, не відчував як духову потребу, ніодин наш сучасний йому письменник. Усі вони жили наскрізь громадянськими мірками і уявляли собі, що звімаються високо понад „субєктивізм" чи „естетизм" мистецьких змагань чужинних письменників, тому, що перш за все стають „провідниками народу". А проте рівень Коцюбинського був вищий і його завдання важчі.

У нашій літературі, після великої революції, що вивернула буцімто вверх дном усі давні мірки цінування творчости, і досі, як за життя Коцюбинського, вірять, що його величина „в ідеольоґічно-соціяльнім підході". Блаженні віруючі. Література, в якій кожний знає заздалегідь, якою повинен бути світогляд письменника і провідна ідея його творчости є справжнім царством небесним.

* Золя, Стріндберг, Гарборг, Гамсун, Ібсен, Верга, Шніцлер... У коротких життєписних даних, які я дістав від Коцюбинського в 1911 р. (на 9 літ пізніше від висланих до Єфремова, тоді, коли Коц. міг охоплювати вже всю свою працю) згадані тільки два письменники: Мопасан і... Фурьє!

По широкому світі.

Мадярський уряд домагається видачі Бели Куна, обвинуваченого в Будапешті за корд двох українських старшин і одного мадярського офіцера артилерії.

Англ. уряд рішив видати „Білу Книгу", в якій будуть оголошені дипльоматичні документи, що торкаються переговорів з Египтом.

Згідно з офіціяльними даними виданими в Штокгольмі, життя подорожіло в цьому місті від війни більш як на 70 процент.

Підчас воздушної катастрофи на лінії Вашингтон-Ню-Йорк згинув член палати представників Світ.

Франц. посол у Пекіні Де Мартель виїхав через Сибір до Франції.

„Італія" Нобіле причалила до заливу Кінгсбей на Шпіцбергу.

В італ. місті Асті найшли кістяк якоїсь передісторичної потвори, як догадуються: дінозавра.

У Румунії підчас поділу земель між селянами дійшло до битви між двома селами. Жандарми мусіли стріляти: вбили 4 особи.

На політичнім вічу в Суботиці (Югославія), де виступали Радіч і Прібічевич дійшло до бійки. Один студент тяжко ранений. Віче перервали.

Уряд півд. Китаю виплатив Сполуч. Державам відшкодування за втрати, яких зазнали америк. громадяни підчас обстрілу Нанкіну.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7919.

Закарпаття і його студентсвто.

Два напрями — два студентські товариства.

На Закарпатській Україні з кожним днем росте національна свідомість. Все-таки з ріжних причин воно йде досить поволи. Сам нарід є дуже прибитий. По верховинах люди голодують. І якже голодна людина може думати про щось інше, як про те, щоб забезпечити життя собі та своїй родині? З інтелігенцією-ж справа мається інакше. За старого мадярського режиму інтелігенція (з маленькими виїмками) цілком не признавалася до свого народу, навпаки — чим далі, тим сильніше старалася відмежуватися від нього. Дуже часто переміновували собі навіть імена, щоби не видно було й сліду українського походження.

Щойно по перевороті там почало розвиднюватися, почала будитись національна свідомість. Та мало хто зі старої інтелігенції зрозумів вимоги часу, мало хто вступив у ряди нового народнього напряму. Бо інтелігенції було якось тяжко зминатися зі свого педесталу і приступити до свого народу з братньою любовю. Вона радше стала шукати нових доріг, щоб віддалитися від нього. І знайшла цей шлях в „общерусскости". Таким чином і на Закарпатській Україні, як в своїм часі в Галичині, істнують дві національні орієнтації, а саме перша — це здорова народня українська орієнтація, друга-ж фальшива, засуджена на смерть, „общерусскость".

Усе те без сумніву має великий вплив і на студентство. Воно також розділилося на український „Союз Підкарпатських Студентів" і на кацапське товариство „Возрожденіє", яке, що правда, має нині дещо більше членів, як Союз (це переважно сини інтелігенції, якій лекше приходиться вчити своїх дітей, як селянам, тому їх покищо більше), але моральна сила є за народнім студентством і лиш воно певно побідить.

В останніх часах починається в „Союзі" живіще культурне життя. На великодних феріях дав „Союз" на Закарпатті два театральні представлення, а саме: в Ужгороді „Украдене щастя" І. Франка, а в Хусті „Заколот" Коцебує. Обі вистави пройшлися гарним успіхом, як моральним, так і матеріяльним. Крім того як в Ужгороді, так і в Хусті приняла публика „Союз" дуже привітно. А це має те значіння, що лиш український народній напрям там здоровий і лиш він має будучність, хоч цей напрям на Закарпатті переслідують, а „общерусскость" піддержують. Та це може тільки на якийсь час перешкодити підкарпатським українцям в їх національному розвитку, але ніколи спинити його. Як український напрям переміг в інших українських землях, так побідить він певне і в цій частині нашої землі. Бо деж знайдеться така сила, яка моглаб спинити те, що природне і стихійне? — **о. а.**

ВІДГУКИ ДНЯ.

Підозріле явище.

Перед кількома днями були ми свідками дивного явища. На галицькому горизонті звилися хмари, не дощеві, градові чи політичні, а хмари порохові.

Ріжні здогади були щодо цього. Одні казали, що це під Заліщиками вибух вулькан, (перенесений зпід Бібрки), другі, що це горить Борислав (який вже давно не горів), треті, що це просто звичайний — найзвичайніший кінець світа.

Львовяни вирішили спочатку це інакше. Хтось пустив чутку, що в ночі відбулося замітання міських вулиць і що це курява закрила горизонт Европи.

Я особисто склонювався до останньої думки, бо знаю, що якби вулиці Львова позамітав, то справді можнаб булоб затемнити сонце.

Але на те є на світі, а тим самим і у Львові, вчені люди; планетники і „земельники", щоби баламутства не ширилися.

Ріжні магніфіценції і екселенції, знані з пруденції і сціенції, справу небесної куряви взяли вселаскавіше під розгляд.

І проголосили:

„Курява, яка летіла і впала на наш край, це вулькалічний пил. На це вказує наш досвід у першу чергу, а хемічна аналіза в другу. Велика скількість потасу, який находиться в цій куряві незвичайно піднесе плодовитість землі, бо рахуючи поверхню Галичини і грубість пилу на квадратний центиметер виходить ясно, що наш край дістав задурно сто тисяч фір бочок потасу".

Ці інформації труснули публичною опінією Польщі, немеше як своєчасний майовий переворот.

Всі раділи, що небеса дбають так про Польщу і — коли нема грошей — посилають забездурно штучний навіз.

> Choć Czech, Prus, Bolszewik
> Zabrał polskie kraje
> Zato nam zadarmo
> Pan Bóg potas daje!

заспівав один з польських поетів, пригадуючи собі Спиж, Східні Пруси і Правобережжя.

На підставі наукових і поетичних даних, деякі чинники приступили до роботи.

1) Рішено підвишити на цей рік податок від поля.

2) Стягнути належитість за штучні навози, згідно з обчисленням учених.

3) Зажадати в тої держави, з якої надпливла курява митної оплати враз із карою за контрабанду.

Крім цього по містах призначені великі суми грошей на комісії до полення улиць і тротуарів, які напевно заростуть хабазем після такого погною.

Тимчасом вийшов з того невеликий, але всеж таки пшик.

Курява, що впала на галицьку землю, показалася звичайним українським чорноземом, що вирваний борєєм зпад Дніпра, прилетів через Збруч до нас.

Малопольські вчені не повинні собі брати до серця, що вони „дещо" помилилися.

Пил з України, хоч би він і не походив з вулькану, має вульканічний характер, так як і все, що звідтам приходить, чи походить! З тим не можна собі дати ради навіть замикаючи вікна.

Тільки єдиний Сельроб може виконати велику Працю і дати доцільну Раду, що зробити з тими Вікнами.

Галактіон Чіпка.

НОВИНКИ

— **Концерт в память Анатоля Вахнянина.** В програму концерту в память 20-літніх роковин смерти Анат. Вахнянина, що відбудеться в середу, 9-го п. м. в салі Т-ва Лисенка, увійдуть побіч вступного слова ось які твори покійного композитора: 1) Хори мужеські: „По морю, по морю" (хор вояків з поеми „Ясополк"); „Молоді єси"; „Живем, живем"; „Урра у бій" — хор козаків із сольовим терцетом із опери „Купало" — відспіває хор Т-ва „Сурма". 2) З мішаних хорів виконає „Львівський Боян": а) Народні пісні: „Деб я", „Щука риба", „Журбо ж моя", „Ой, зависли чорні хмари", „Ой, гуай"; б) Хоровід із опери „Купало". 3) Із сольових точок виконає відома артистка А. Остапчук арію Одарки із „Купала", а баритоніст п. Мартиняк пісню Омара із „Купала". Фортепіяновий супровід обняли пп. В. Барвінський і Б. Кудрик. Білети в ціні 4—1 зол. продаються від сьогодні в книгарні Шевченка. Початок точно в год. 7.30 вечером.

— **Виставка памяти Коцюбинського.** Готуючися до роковин Коцюбинського, Черниг. державний музей впорядкував надзвичайно цікаву виставку. За основу виставки є куток Коцюбинського, впорядкований у музеї ще на початку 1926 р. Складом експонатів виставка обіймає ціле життя й творчість письменника, починаючи з подільського періоду. З рукописів виставлено майже всі оригінали його творів. Надзвичайно цікава є окрема вітрина, що характеризує процес творення „Фата Моргана". Тут є ріжні варіянти й переробки в чернетках, матеріяли „губстатбюра" про аграрні рухи 1905 р., судові акти з помітками на них письменника тощо. Крім цього широко експоновано листування Коцюбинського (окремі вітрини — з М. Горким і В. Гнатюком), багато світлин з його життя в Чернигові, в Галичині, на Капрі, а також предмети письменника — стіл, крісло, дві шафи з бібліотекою, приладдя до писання.

— **Охоронне щіплення проти віспи** починається у Львові міськими лікарями 8-го п. м. Обовязані щіпитись усі однорічні діти, семилітні і ті, що мали щіпитись уперше або вдруге минулого року, а цього не зробили. Із щіплення можуть користати і всі инші. Щіплення безплатне щоденно в год. 5 попол. весь травень і червень. Льокалі, де щіплять подані для кожної дільниці в магістратських оголошеннях. Родичі, що не защіплять своїх дітей або не виправдаються відповідатимуть згідно із законом.

— **Залізнича панама.** У львівській дирекції залізниць панували ідилічні відносини. Довідуємося про це із польської преси з нагоди арештування шефа „відділу засобів" Павловича та його спільників-доставців, які від довшого часу набивали собі кишені своїми спекуляціями. Найцікавіше в усій цій історії це те, що Павлович не мав на своє становище ніяких фахових кваліфікацій, крім хитрощів та нахабности хабарника. Дирекція залізниць має міліонові втрати.

— **Самогубство хлібоїдського емерита.** Зі Станиславова повідомляють нас, що в пятницю, дня 4. ц. м. відібрав собі життя вистрілом з револьверу Михайло Галамай, головний адміністратор хлібоїдського „Селянського Прапора" і права рука його редактора Івана Стоцюка. Причини самогубства невідомі. Догадуються, що на нього так розстроююче вплинув факт відмови цьому органові урядової допомоги, через що Галамай втратив основу екзистенції, не маючи змоги вже вернути до чесного українського громадянства.

— **Катастрофи й нещастя.** Земля під Коринтом не вспокоїлась; вона знову чотири рази тремтіла. — У півд. стейті Кароліни перервана гать залила велику долину з домами. — Ріка Іртиш залила Омськ; такої повені давно не було. — Пил, що впав на Львів, помандрував на Помор'я. — На римськім летунськім майдані пожежа знищила 5 літаків.

— **Заворушення на Україні?** Парижські „Послѣднія Новости" передають вістку, бунімто в околицях Винниці, Хайсина, Корсуня, Черкас і Мелітополя оживилась діяльність партизантських відділів, які грабують харчеві склади та вбивають радянських урядовців. У звязку з цим змінненням „сепаратистичного руху" мало викликати московське Політбюро Затонського і є чутки про те, що на місце голови Совнаркома Чубаря приїде Ярославський. Для характеристики цього зросту сепаратизму приходить на кінці інформація, що „не зважаючи на спротив Москви, Україна матиме на кельнській виставці власний павільон".

— **Дрібні вістки.** Дня 29-го цвітня Українське Т-во допомоги емігрантам з України в Ченстохові відсвяткувало святочні сходини в десяті роковини проголошення 4-им універсалом Центр. Ради незалежности Української Республики.— У Варшаві помер підчас концерту в Фільгармонії, композитор Вертгайм, коли диригував орхестрою. — До Парижа приїхали відомі америк. фільмові артисти Дуглас Фербенкс і його жінка Мері Пікфорд. — У Копенгагені арештували як обвинуваченого з крадіж молодого данського письменника Кай Брусен. Арештований заявив, що крав, щоби познайомитись із психольогією злодія, якого хоче змальовати в своїй повісти. — Французька „королева світвіван" Сузана Ленглен виходить замуж за багатого каліфорнійського банкира Болдуїна. Її подорож до Америки така заплатилася Ленглен впімкою бридка жінка.

— **Рекорди.** Америк. летун Томас побив рекорд довжини лету, встановлений Ліндбергом, який летів 33 і пів години, а Томас 34 години. — Жінка паризького вбивника Месторіна, який має на совісти золотаря Трюфема і що стане перед судом у червні, подала прохання до м-ства справедливости, щоби їй дозволили взяти шлюб із Месторіном у церкві, бо досі вона взяла з ним тільки шлюб цивільний. — 15-літня парижанка Леоні Бйоле пробувала отруїтись тому, що була закохана і хотіла вийти замуж, а родичі їй не дозволили. — Молодий льондонський пяніст Мак Брід побився об заклад на 250 фунт. шт. що гратиме 100 годин на фортепіяні без упину вальси, фокстроти, чарльстони.

— **М. Голинський,** премієр-тенор харківської державної опери виступить гостинно на сцені львівського міського театру в операх: „Тоска" (в середу 9. 5.) і „Аїда" (в неділю 13. 5. вечером). В першій буде співати партію Каварадоссі, а другій Радамеса.

— **Літературний куток.** Премія Нобля не дає спати цього року численним кандидатам на неї у Франції. Бо Франція давно вже не одержала цієї премії (Франс, здається, був останнім) і тепер бунімто приходить черга на неї. Від часу як виявилось, що літературні прикмети у кандидатів не грають такої ролі як урядова їх піддержка (приклад Реймонта та Деледди) у Франції кожний із сорока „безсмертних" уважає себе найкращим кандидатом. До цього часу ніхто не сумнівався, що єдиним кандидатом без суперника є фільософ Бергсон. Тимчасом під самим „Склепінням" — як називають парижани Французьку Академію — найшлись суперники. Є чутки, що смертельно образився Поль Бурже, який є тої гадки, що він має більше заслуг ніж Бергсон. А за ним повістяр Прево та Естоніє. Кажуть, що Бергсон дізнавшись про це, заявився, що „його ноги не буде більше в Академії". І так Нобліврська премія стала Парисовим яблуком. Цікаво, кого Академія поручить тепер як свого кандидата у Штокгольмі.

— **Рідний посол.** Малий франц. виборчий округ в Бретанії рішив вислати до парламенту півграмотного хлібороба Ле-Полівіна. Ле-Педівін молодий ще парубок, випадково став членом громадської ради в своїм селі. Дарма, що він був малограмотним і не знав законів, проте мав здоровий розум, був чесний, дотепний і легко орієнтувався в справах. На кілька тижнів перед виборами Ле-Педівін рішив поставити свою кандидатуру. Не протязі місяця він їздив на велосипеді по селах і особисто старався розмовляти з усіма виборцями. При виборах він дістав 600 голосів більше як його суперник інтелігент Лемуан. Коли він дізнався що його вибрали, він із радощів купив собі нове... бретонське убрання і широченний капелюх із стяжкою. Так він явився на першім засіданні в парляменті.

Поминальне Богослуження
за бл. п. АДАМА ЮРІЯ РІПЕЦЬКОГО
відбудеться в середу 9. п. м. в год. 6. рано в церкві СС. Василіянок при вул. Зиблікевича, на яке знайомих і приятелів запрошує опечалена Рідня.

Зі спортового життя.

Україна І. — Погонь І. Б. 3 : 2 (2 : 1).
Україна II. Я. Э. С. II. 2 : 0 (0 : 0).

Недільними змаганнями з Погонею І. Б. Україна остаточно зреабілітувалася по своїй тяжкій поразці зі станиславівською Ревером. Цими змаганнями Україна здобула не тільки два дальші пункти в табелі за мистецтво А. класи, але й виказала себе дружиною, якої легковажити не можна. Правда, українській одинадцятці бракує ще богато, передовсім її нападові, який ще досі не зіграний як слід і з яким [illegible] не вміє стріляти. Також щодо бігу і [illegible] тальної орієнтації дружини [illegible] едно закинути, але і в тому [illegible] видно безперечно значний поступ. Найліпше грала в дружині України [illegible] Шодо оборони, то [illegible] був Грицук, [illegible] одну небезпечну ситуацію [illegible] тами України [illegible] за слабі. [illegible] вув на найбільше [illegible] першій мірі завдячує [illegible] ремогу. [illegible] дня свого [illegible]

тільки так все! В нападі визначився передовсім Сич, що стрілив усі три голї; одначе він все ще за повільний. Терлецький і Петрів тепер мабуть не в формі, до того оба бавляться за довго мячем, а не подають моментально дальше. Фльорко все ще не затруднюваний як слід, а Цимбала на нашу думку до першої дружини не надається. Він має теж на совісти першого голя проти України, якого стрілив з найбільшою силою у власні ворота. Щодо Погоні, то вона мала, не зважаючи на свою програну, увесь час величну перевагу, якої не вміла використати. В її рядах грало чотирьох грачів з першої дружини, а між ними і наш Лисик, але всі їх змагання розбивалися чи не на помочі, то на обороні української дружини. Суддював справедливо п. Гольдштавб, видців понад 600.

Також Україна II., що грала на площі „Чорних" проти А. З. С. II., здобула два дальші пункти в мистецтві Б-класи, перемігши легко свого противника.

Театри.

Міський великий театр:
8-го г. 7.30 веч. „Подружа Льолі".

Міський „Театр Новин":
8-го г. 8. веч. „Леді Шік".

КІНА.

„Аполльо": „Кільчастий дріт" з Полею Негрі.
„Лев": „Горою резервісти".
„Палас": „Жінка чи дялька".
„Фатаморгана": „Студентське кохання".
„Байка": „Жіночий батальон смерти".

З театру.

Великий Міський Театр: „Подружа Льолі", комедія в 3-ох діях.

Передвоєнне середовище, що не постарілось: своєрідне міщанство т. зв. львівських холтупів не змінилось досі, як і не змінився сам Личаків. Проблема видання замуж доньки в урядничій рідні, доньки з маленькою плямкою в минувшому є нині, після війни, може ще актуальніша як колись. Ідеольогія, звичаї, атмосфера, родинні конфлікти, типи, фрази, такі близькі та виразисті, що аж чути запах цього родинного огнища.

Вся комедія безпретенсійний, живий, легкий малюнок старої як світ історії, підправленої бариистою характеристикою своєрідних типів. Дотепний, природний діальог, трохи карикатури, двітри водевільні ситуації і хвилинами ревеш від грубого сміху, як один із героїв цієї комедії простакуватий Ганис. Проївши приємно вечір, зітхаєш ідучи до хати: „Ех! Якби ми могли до „Сватання на Гончарівці" мати такий „pendant" інтелігентського сватання в репертуарі нашого театру! **М. Р.**

Дописи.

ДРОГОБИЧЧИНА. (Громадська комісарщина у спілці з учителем у Залокотю). Вибори до громадської ради в нашому селі відбулися ще літом 1927 р., але й досі новоибрана громадська рада не урядує. Причини цього факту такі: В селі є кількох осібняків зпід стигу „ржондових" людей, котрі управляють селом як їм подобається, маючи назначеного комісаря за собою. Проти виборів внесено з їх сторони рекурс, який досі не полагоджений, не зважаючи на кількократні пригадки. Все це через одного кермильника, котрого маємо в селі в особі учителя, що маючи плечі в старостві, крутить селом як йому до вподоби. Проти нього вже кілька разів виступало село і хотіло звільнитися від нього, тому, що він деморалізує нарід, запиваючися і не вчить дітей, бо вічно правується з людьми. Однак влада і інспектор підтримують його як свого довіреного і не хотять його забрати з села. Селяни Залокотя звертаються отсим до наших послів з проханням за інтервенцією в справі громадської ради і цього учителя.

ЛІСКО. (Аномалії в громадській самоуправі). В Середньому Селі повіт Ліско не було ще взагалі досі виборів до громадської ради. Війт полак Ігнаци Сабік урядує там уже пять літ і своїм шовінізмом переслідує українців на кожному кроці. Найбільше переслідування зазнали наші селяни з приводу акції шкільного плебісциту в Середньому Селі. Цілий матеріял у справі терору підчас шкільного плебісциту передано до правної оборони при „Рідній Школі". Селяни Середнього Села звертаються отсим за допомогою у компетентних чинників і у наших послів, опираючися на тім, що в іншому селі виборів до громадської ради досі ще не було.

БУЧАЧ. (Самоврядування нема). По великих трудах і по кількох уневажненнях добилося вкінці село Слобідка Горішня затвердження виборів і дня 5-го січня ц. р. вибрано війта, заступника і асесорів. Не зважаючи на те, що вибір був одноголосний, староство в Бучачі досі не затвердило його і до сьогодні урядує у нас наказний комісар, який господарить по своїй вподобі.

З життя наших установ.

Загальні Збори Т-ва „Українська Ремісниче Бурса" у Львові.

В квітні ц. р. відбулися Загальні Збори Товариства „Українська Ремісниче і Промислова Бурса" у Львові при численнішій участи нашого громадянства, як це бувало попередніми роками. В цім році припало якраз 30-ліття існування Товариства. Голова о. Е. Бачинський переповів коротко історію розвою бурси за цей час. В останнім році було в бурсі пересічно по 40 вихованців місячно, з того 18 безплатно.

По відчитанні звіту з діяльности і рахункового уділено Раді абсолюторію і вибрано через акламацію до Ради головою о. Е. Бачинського, членами пп. Бачинського Івана, лікаря д-ра Цимбаліста і Стефанівського, заступниками пп. Опрнока і Цьовя, а до Контрольної Комісії пп. радн. Мельника, проф. Березовського і Гевака.

Збори висловили одноголосно подяку „Обєднанню Українських Товариств" в Америці за матеріяльну поміч бурсі та вибрали п. сен. Володимира Децикевича почесним членом Т-ва в доказ вдячности за опіку і всі добродійства для бурси. В дискусії піднесено потребу будови нового будинку, бо дім бурси валиться, а крім того наплив нашої бідної молоді до ремесла є так значний, що бурса не може помістити в себе й десятої частини стараючихся за приняття. Новому Виділові поручено постаратися за нову площу та кредити на будову.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру дир. В. Карабіневича:

Болехів:
9. V. Вихрест.
10. V. Циганка Аза.
11. V. Вій.
12. V. День і ніч.
13. V. Гейша.

Долина:
14. V. Вихрест.
15. V. Гейша.
16. V. День і ніч.
17. V. Вій.

До Театру заанґажовано дотеперішнього диріґента Театру під дир. Стадника, п. Цісика. До хору прийметься добрих сопранів і тенорів. Зголошення приймає Дирекція. 2143 2—?

На „Рідну Школу" зложили замість вінка на домовину бл. п. Івана Матієва Вп. Родина Стефановичів і Дурбаків 10 зл. дол., о. Алексій Гринин, катихит уч. семінарії в Сокалі 23 зол. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 2142 а) 1-1

Дня 23. квітня 1928 р. на прохання Старшини Кружка в Станиславові зложило Хвальне Корабельне Товариство — Рукзь Майлъ Лайн — в Станиславові при вул. Лазенеза ч. 11 жертву на „Рідну Школу" в сумі 25 ам. долярів. Це Корабельне Товариство, яке поважними датками причиняється до розбудови нашого шкільництва, заслуговує вповні на поперте зі сторони українського громадянства. — Старшина Кружка „Рідної Школи". 2150 1-1

Звіт. Поступило до Благодійного Комітету при Українській Господарській Академії в ЧСР на допомогу незаможним студентам Академії від: 1) Громади Студентів УГА, в Подебрадах 1310 кч., 2) Академічної Громади при УГА. в Подебрадах 1280 кч., 3) п. Миколи Певного 35 кч., 4) Товариства „Україна" в Подебрадах 500 кч. за що Благодійний Комітет складає жертводавцям щиру подяку. За Комітет: Доцент С. Комарецький голова Комітету, К. Костечук секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ЛІТО до винайму мешкання в горах. Денне удержання 5 зол. З. Білясова, Либохора п. Високце вижне. 3-5

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю звісна фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська 5. Купую бриліянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 3 82-?

СУБСТИТУТ нотаріяту негайно обійме посаду у нотаря або адвоката — адресувати до Адміністрації під „Субститут". 2117 3—3

4.50 коштує 6 ложочок до чаю з хінського срібла у Мандля, Коперника 14. 1812а) 14-15

ІСПИТОВАНИЙ дяк, безженний, уміючий вести хор, шукає посади. Заряд школи Яблінка нижня, Турка н/Ст. 2111 3-3

МАШИНИ до писання з українськими і латинськими черенками нові і уживані оказійно продає Ю. Ломага Львів, Сенкевича 9. 2062 5—10

ПОШУКУЄТЬСЯ фребелички до дітючого садка. Порозумітися письменно. Адреса „Союз Українок" Рівне, Бартова 6. 2151 1—1

ЛІТНИСКО Турка, пенсіонат „Олена", в гарній гірській околиці від 1-го червня. Харч добірний на бажання дієтний; ціни низькі. Купіль, прогульки, парк, теніс, кругл. Ближчі інформації: А. Павлик, Перемишль, Пілсудського ч. 1. 2148 1—2

ПАРОХІЯ, дуже добра в сокальськім повіті до заміни за відповідну. Зголошення слати до Адміністрації „Діла" під Парохія. 2149 1—1

АБСОЛЬВЕНТ університету, вправний, спосібний інструктор прийме лекцію на селі. За успіх ручить. Поважні рекомендації. Зголошення: „Абсольвент", Адміністрація „Діла". 2152 1—2

Подяка.

Отсею дорогою складаю сердечну подяку Вп. п. Д-ру Володимирові Білозорові, лікареві в Козовій за безкорисну опіку і вилічення мене з тяжкої недуги.

Олена Купчинська.

Подяка.

Високоповажаному Панови Д-рові Марітчакови Олександрови у Львові складають сердечну подяку за успішну і щиру оборону Яурів Теодора і Степана в суді і у всіх других інстанціях. Степан і Федір Яури.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.